

Komunikat prasowy

Luksemburg, 10 stycznia 2022 r.

Wsparcie UE na rzecz praworządności na Bałkanach Zachodnich w niewielkim stopniu wpłynęło na realizację podstawowych reform w tym obszarze

Działania UE w niewielkim stopniu przełożyły się na postępy w realizowaniu podstawowych reform w zakresie praworządności na Bałkanach Zachodnich – wynika ze sprawozdania specjalnego opublikowanego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. W regionie wdrożono wprawdzie pewne reformy o charakterze technicznym i operacyjnym. Niemniej kontrolerzy stwierdzili, że wobec niedostatecznej woli politycznej i braku zaangażowania wsparcie UE okazało się w dużej mierze niewystarczające, by wyeliminować występujące od dawna problemy w obszarach takich jak niezawisłość sądownictwa, koncentracja władzy, ingerencje polityczne oraz korupcja.

Albania, Macedonia Północna, Czarnogóra i Serbia są krajami kandydującymi, natomiast Bośnia i Hercegowina oraz Kosowo – potencjalnymi kandydatami do członkostwa w UE. We wszystkich tych państwach występują jednak problemy dotyczące praworządności i praw podstawowych. Od ponad dwóch dekad UE stara się wspierać te kraje w realizowaniu odpowiednich programów reform, przy czym pomoc UE zorganizowana jest w oparciu o dwie wzajemnie powiązane kategorie działań: wsparcie finansowe (które w latach 2014–2020 wyniosło około 700 mln euro) oraz dialog polityczny. Sprawozdanie Trybunału miało na celu ustalenie, czy dzięki tym działaniom UE udało się osiągnąć zamierzone cele.

Priorytety Unii w zakresie praworządności na Bałkanach Zachodnich są jasno sformułowane i zostały zasadniczo przełożone na szczegółowe działania w ramach instrumentu pomocy przedakcesyjnej. Kontrolerzy stwierdzili jednak, że kluczowe zagrożenia dla trwałości unijnych działań pozostały w dużej mierze niewyeliminowane. Działania mające na celu rozwiązanie problemów związanych z niewielkimi zdolnościami administracyjnymi i słabą wolą polityczną – które mają kluczowe znaczenie – są zbyt nieliczne i w wielu przypadkach nieskuteczne. Ponadto kontrolerzy zwracają uwagę na niespójne stosowanie warunków wstępnych przy przyznawaniu finansowania na rzecz projektów i na etapie wdrażania. UE zbyt rzadko brała również pod uwagę możliwość zawieszenia pomocy, jeśli państwo będące beneficjentem nie przestrzega

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

podstawowych zasad demokracji, praworządności i poszanowania praw człowieka. Ponadto kontrolerzy podkreślają, że wsparcie UE na rzecz organizacji społeczeństwa obywatelskiego nie jest wystarczające, jeśli chodzi o zaspokojenie potrzeb tego sektora, i przeważnie opiera się na krótkofalowych projektach.

– Za sprawą wsparcia UE na rzecz praworządności nie udało się najwyraźniej doprowadzić do całościowych przemian na Bałkanach Zachodnich – stwierdził Juhan Parts, członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego odpowiedzialny za to sprawozdanie. – Skromne postępy poczynione w ostatnich 20 latach stawiają pod znakiem zapytania ogólną trwałość unijnej pomocy udzielanej w ramach procesu akcesyjnego. Nieustanne reformy tracą na wiarygodności, jeśli nie przynoszą wymiernych rezultatów.

Wrażenie, że działania UE przyczyniły się do reform, wynika z tego, że sprawozdawczość ukierunkowana jest zwykle na wyrażone ilościowo produkty, nie skupia się natomiast w wystarczającym stopniu na tym, co faktycznie osiągnięto dzięki reformom. Tymczasem z ocen wyników przeprowadzonych przez kontrolerów UE wyłania się zgoła odmienny obraz. Oceny te wskazują, że postępy w zakresie praworządności w regionie były, ogólnie rzecz biorąc, raczej niewielkie, a zapewnienie trwałości rezultatów nastęrczało trudności. Pomimo że UE udziela wsparcia politycznego i pomocy finansowej od dziesięcioleci, w wielu państwach Bałkanów Zachodnich wciąż występują poważne problemy. Obejmują one kwestie związane z niezależnością wymiaru sprawiedliwości, zwalczaniem korupcji (która nadal jest rozpowszechniona) oraz wolnością wypowiedzi.

Kontrolerzy Trybunału zalecają Komisji Europejskiej, by usprawniła mechanizm promowania reform w zakresie praworządności, zwiększyła wsparcie na rzecz organizacji społeczeństwa obywatelskiego i niezależnych mediów, ściślej powiązała finansowanie z postępami w zakresie praworządności, a także udoskonaliła sprawozdawczość i monitorowanie w ramach projektów.

Informacje ogólne

Użycie nazwy „Kosowo” pozostaje bez uszczerbku dla stanowisk w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją nr 1244/1999 Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości na temat ogłoszenia przez Kosowo niepodległości.

Sprawozdanie specjalne nr 1/2022 pt. „Wsparcie UE na rzecz praworządności na Bałkanach Zachodnich –pomimo poczynionych wysiłków wciąż występują zasadnicze problemy” jest dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu).

We wrześniu zeszłego roku Trybunał opublikował sprawozdanie na temat [działań unijnych mających na celu zwalczanie korupcji na wysokim szczeblu na Ukrainie](#).

Trybunał przedstawia swoje sprawozdania specjalne Parlamentowi Europejskiemu i Radzie UE, a także innym zainteresowanym stronom, w tym parlamentom narodowym, podmiotom związanym z danym sektorem i przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego. Zdecydowana większość zaleceń formułowanych w tych sprawozdaniach jest wprowadzana w życie.

Kontakt dla prasy

Biuro prasowe Trybunału: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – tel. kom.: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – tel. kom.: (+352) 691 553 547